

Opis systemu zarządzania ryzykiem w Powiatowym Banku Spółdzielczym we Wrześni

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem, nad którym nadzór sprawuje Prezes Zarządu, zorganizowany jest w sposób na trzech niezależnych poziomach.

Na pierwszy poziom składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku.

Zgodnie z obowiązującą w Banku strukturą organizacyjną, w ramach:

- 1) pierwszego poziomu zarządzania – funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska (jednostki biznesowe):
 - a) osoby zajmujące się zarządzaniem „wolnymi środkami” działające w ramach Wydziału Finansowego,
 - b) Oddziały.

Jednostki biznesowe (komórki/stanowiska z pierwszego poziomu zarządzania), w systemie zarządzania ryzykiem:

- 1) podejmują decyzje w ramach przyznanych kompetencji i ustalonych limitów;
- 2) przestrzegają ustalonych mechanizmów kontrolnych;
- 3) współpracują z komórkami organizacyjnymi odpowiedzialnymi za zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie, w tym raportują do tych komórek odnośnie zbliżania się do limitu.

Na drugi poziom składa się:

- a) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych (zwane dalej „zarządzaniem ryzykiem na drugim poziomie”),
- b) działalność komórki do spraw zgodności.

Zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie jest niezależne od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie.

Zgodnie z obowiązującą w Banku strukturą organizacyjną, w ramach:

- 1) drugiego poziomu zarządzania – funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska:
 - a) Zespół Analiz i Ryzyka,
 - b) Zespół Monitoringu i Windykacji,
 - c) Zespół Analityków Kredytowych,
 - d) Komitet Kredytowy;
 - e) Stanowisko ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej.

Pracownicy/komórki organizacyjne odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie:

- 1) przeprowadzają identyfikację wszystkich istotnych rodzajów ryzyka, na jakie narażony jest Bank;
- 2) przeprowadzają pomiar lub ocenę ryzyka, w tym testy warunków skrajnych z uwzględnieniem odpowiedniego zakresu scenariuszy;
- 3) proponują limity ograniczające ryzyko (również w zakresie ich aktualizacji) z uwzględnieniem:
 - a) specyfiki i skali prowadzonej przez Bank działalności (również w ujęciu perspektywicznym),
 - b) wyników testów warunków skrajnych,

- c) interakcji pomiędzy poszczególnymi rodzajami ryzyka (w miarę możliwości);
- 4) monitorują wykorzystanie obowiązujących limitów (w tym pod kątem występujących trendów) oraz apetytu na ryzyko; proponują działania naprawcze w przypadku przekroczenia limitów;
- 5) przekazują Radzie Nadzorczej i Zarządowi wszelkie istotne informacje związane z ryzykiem;
- 6) dokonują przeglądu oraz aktualizacji strategii zarządzania ryzykiem;
- 7) uczestniczą w opracowywaniu strategii zarządzania Bankiem;
- 8) uczestniczą w ocenie ryzyka wynikającego z nowych produktów lub projektów Banku;
- 9) przeprowadzają testowanie pionowe zgodnie z zakresem i częstotliwością określoną w macyzy kontroli ryzyka.

Na trzeci poziom składa się działalność komórki audytu wewnętrznego, przy czym w związku z uczestnictwem Banku w Systemie Ochrony, tę działalność wykonuje Spółdzielnia.

Rada Nadzorcza w systemie zarządzania ryzykiem sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem braku zgodności oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność, w tym:

- 1) zatwierdza, określony przez Zarząd, akceptowalny ogólny poziom ryzyka (apetyt na ryzyko, będący jednocześnie limitem strategicznym) oraz monitoruje jego przestrzeganie;
- 2) zatwierdza, przyjętą przez Zarząd, strategię zarządzania Bankiem oraz nadzoruje jej przestrzeganie;
- 3) monitoruje, czy strategia zarządzania Bankiem, strategia zarządzania ryzykiem, apetyt na ryzyko, polityki oraz procedury są wdrażane w spójny sposób, a realizacja celów strategicznych następuje zgodnie z długoterminowym interesem finansowym Banku, w tym koniecznością spełniania wymogów ostrożnościowych w zakresie funduszy własnych i płynności;
- 4) sprawuje nadzór nad opracowaniem, przyjęciem i wdrożeniem procedur, na podstawie których funkcjonować ma w Banku system zarządzania ryzykiem; nadzoruje ich przestrzeganie;
- 5) dokonuje rzetelnej i konstruktywnej oceny informacji przedstawianych przez Zarząd lub jego członków;
- 6) wybiera członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji;
- 7) monitoruje skuteczność czynności wykonywanych przez członków Zarządu w związku z realizacją ich zadań w zakresie systemu zarządzania Bankiem;
- 8) sprawuje nadzór nad wykonywaniem przez członków Zarządu obowiązków, o których mowa w §8, w tym w szczególności w ramach przypisanych im obowiązków na pierwszym poziomie i drugim poziomie zarządzania;
- 9) określa zasady raportowania do Rady Nadzorczej o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, po uprzednim przedstawieniu propozycji przez Zarząd, w sposób umożliwiający nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem w Banku;
- 10) zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych, które stanowią podstawę do szacowania dodatkowych wymogów kapitałowych w ramach wyznaczania kapitału wewnętrznego;

11) corocznie ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem.

Zarząd w systemie zarządzania ryzykiem projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie, spójnego ze strategią zarządzania Bankiem, systemu zarządzania ryzykiem, w tym:

- 1) określa bieżącą i przyszłą gotowość Banku do podejmowania ryzyka;
- 2) opracowuje i przyjmuje strategię zarządzania Bankiem i strategię zarządzania ryzykiem;
- 3) odpowiada za opracowanie, przyjęcie i wdrożenie procedur dotyczących zarządzania oraz zapewnia wdrożenie planów w zakresie systemu zarządzania ryzykiem, opracowuje i akceptuje politykę oraz zapewnia wdrożenie procedur; monitoruje ich przestrzeganie;
- 4) odpowiada za oszacowanie kapitału wewnętrznego na poziomie zapewniającym pokrycie wszystkich istotnych rodzajów ryzyka;
- 5) zapewnia strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka i umożliwiającą skuteczne wykonywanie zadań, w tym: wprowadza podział realizowanych w Banku zadań, zapewniający niezależność zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie od zarządzania ryzykiem na drugim poziomie;
- 6) nadzoruje zarządzanie ryzykiem na pierwszym i drugim poziomie;
- 7) nadzoruje wielkość i profil ryzyka w Banku;
- 8) ustanawia odpowiednie zasady raportowania, w tym zasady raportowania Zarządu do Rady Nadzorczej; ustanawia zasady raportowania przez jednostki organizacyjne, komórki organizacyjne oraz stanowiska organizacyjne Banku o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, w sposób umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka w Banku;
- 9) wprowadza niezbędne korekty i udoskonalenia systemu zarządzania w przypadku zmiany wielkości i profilu ryzyka w działalności Banku oraz czynników otoczenia gospodarczego lub wykrycia nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu zarządzania;
- 10) odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację polityki wynagrodzeń;
- 11) zatwierdza przyjęte rodzaje limitów oraz ich wysokość.

Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest przez poszczególnych członków Zarządu w ramach przypisanych im obowiązków, przy czym nadzór nad tym poziomem przypisany jest Prezesowi Zarządu.

Zarządzanie ryzykiem jest zorganizowane w sposób umożliwiający zapobieganie konfliktom interesów pomiędzy pracownikami, czy też jednostkami organizacyjnymi Banku.

Komórki organizacyjne Banku biorą udział w procesie zarządzania ryzykiem poprzez realizację celów zawartych w niniejszej strategii oraz zgodnie z regulaminem organizacyjnym Banku.

Komitet Kredytowy i Komitet ds. Ryzyka realizują zadania opisane w ich regulaminach funkcjonowania.

Komórki organizacyjne (lub wyznaczone osoby w Banku) uczestniczą w procesie zarządzania ryzykiem w ramach przypisanych im zadań w strukturze organizacyjnej Banku oraz w procedurach wewnętrznych, dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Jako ryzyko istotne Bank uznaje te rodzaje ryzyka, które są objęte obliczaniem zgodnie z CRR łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko dla banków, które nie posiadają portfela handlowego oraz rodzaje ryzyka wymienione w § 18 pkt 2, 6, 8, 11 Rozporządzenia Ministra

Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach.

W myśl ww. zapisów, do kategorii rodzajów ryzyka istotnego zaliczone zostały:

- 1) ryzyko kredytowe;
- 2) ryzyko operacyjne;
- 3) ryzyko walutowe;
- 4) ryzyko koncentracji;
- 5) ryzyko płynności;
- 6) ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym;
- 7) ryzyko braku zgodności.

Ponadto za istotny rodzaj ryzyka Bank uznaje ryzyko kapitałowe.

W ramach ryzyka kapitałowego Bank zarządza ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej.

Ryzykiem utraty reputacji Bank zarządza w ramach innych rodzajów ryzyka uznanych za istotne, w tym zwłaszcza w ramach ryzyka płynności oraz braku zgodności.

Bank przyjmuje, że ryzyko ESG oraz ryzyko geopolityczne materializują się poprzez tradycyjne kategorie ryzyk finansowych i Bank nie rozpatruje ich jako samoistne i odrębne kategorie ryzyka w ramach zarządzania ryzykiem i adekwatnością kapitałową.

Bank zarządza rodzajami ryzyka uznanymi za istotne zgodnie z obowiązującymi wewnętrznymi regulacjami zarządzania tymi rodzajami ryzyka opracowanymi w oparciu o obowiązujące w Systemie regulacje wzorcowe.

Na system zarządzania każdym rodzajem ryzyka składa się:

- 1) procedura opisująca zasady zarządzania ryzykiem;
- 2) identyfikacja, pomiar/szacowanie (w tym testy warunków skrajnych);
- 3) monitorowanie ryzyka, w tym system limitów ograniczających ryzyko;
- 4) system informacji zarządczej;
- 5) odpowiednio dostosowana organizacja procesu zarządzania.

Podstawę monitorowania procesu zarządzania ryzykiem w Banku stanowi formalnie ustanowiony system informacji zarządczej, który wskazuje jasno zdefiniowane linie raportowania, w celu zapewnienia zgodności z zatwierdzonymi limitami i apetytem na ryzyko. Terminowe i dokładne raportowanie o istotnych czynnikach ryzyka stanowi kluczowe narzędzie zarządzania ryzykiem i sprawowania nadzoru.

System informacji zarządczej dostarcza informacji na temat:

- 1) rodzajów i wielkości ryzyka w działalności Banku;
- 2) profilu ryzyka;
- 3) stopnia wykorzystania limitów wewnętrznych;
- 4) wyników testów warunków skrajnych;
- 5) skutków decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem.

Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością umożliwiającą dostarczenie informacji o zmianach profilu ryzyka Banku. Zakres oraz szczegółowość sprawozdań wewnętrznych są dostosowane do rodzaju raportowanego ryzyka oraz odbiorców informacji. Rzetelność, dokładność oraz aktualność dostarczanych informacji zapewnia wprowadzony w Banku system kontroli wewnętrznej. Szczegółowe zasady działania systemu informacji zarządczej reguluje w Banku odrębna procedura; ponadto w regulacjach dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka bankowego został określony w sposób ogólny zakres informacji zarządczej z obszaru, którego dotyczy regulacja.

W szczególności, w ramach systemu informacji zarządczej Zarząd:

- 1) informuje Radę Nadzorczą o stanie realizacji strategii zarządzania Bankiem (w okresach rocznych) i strategii zarządzania ryzykiem (w okresach półrocznych) oraz najważniejszych kwestiach z tym związanych;
- 2) regularnie, a w razie potrzeby niezwłocznie, informuje Radę Nadzorczą o kwestiach istotnych dla oceny sytuacji Banku oraz zarządzania Bankiem;
- 3) zapewnia Radzie Nadzorczej dostęp do aktualnych informacji we wszystkich obszarach objętych kompetencją Rady Nadzorczej, a w razie potrzeby także przetworzenie tych informacji do zwięzłej i zrozumiałej dla członków Rady Nadzorczej formy.